

Natuurtoets

Hoolstraat 12, Nuland

NatuurInclusief
Ecologisch advies- en projectbureau

Aalders Groenadvies

groen | natuur | landschap

Natuurtoets

Hoolstraat 12, Nuland

Datum uitgave: woensdag 13 september 2017

Auteur: Jarno Beijk

Kwaliteitscontrole: Josine de Jongh

Productie:	NatuurInclusief	Aalders Groenadvies
Adres:	Alexandrinalaan 7 7271 NN Borculo	Adres: Nassastraat 9 6882 BP Velp
Tel.:	+31 (0)545 286673	Tel.: +31 (0)6 20989757
Mail:	info@natuurinclusief.nl	Mail: info@aaldersgroenadvies.nl
Web:	www.natuurinclusief.nl	Web: www.aaldersgroenadvies.nl

In opdracht van : Naam: RB3 Planontwikkeling
Adres: Koningstraat 32a
6511 LB Nijmegen

Tel.: +31 (0)6 46230097
Mail: info@rb3planontwikkeling.nl
Web: www.rb3planontwikkeling.nl

NatuurInclusief is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van NatuurInclusief; opdrachtgever vrijwaart NatuurInclusief voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Niets uit deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/ of openbaar worden gemaakt d.m.v. fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en NatuurInclusief, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Inhoud

Samenvatting	4
1 Inleiding	5
1.1 Leeswijzer	5
2 Onderzoekslocatie	6
2.1 Beschrijving onderzoekslocatie	6
2.2 Geplande ingreep	7
3 Onderzoeksmethode	8
3.1 Bureaustudie	8
3.2 Veldonderzoek	8
4 Ligging t.o.v beschermde gebieden	9
4.1 Natuurnetwerk Nederland	9
4.2 Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk	9
4.3 Natura 2000- gebied	9
5 Resultaten	10
5.1 Planten	10
5.2 Vleermuizen	10
Foerageergebied/ vliegroutes	11
5.3 Grondgebonden zoogdieren	11
5.4 Vogels (excl. vogels met jaarrond beschermde nesten)	12
5.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten	13
5.6 Amfibieën	14
5.7 Reptielen	16
5.8 Vissen	16
5.9 Insecten en overige ongewervelden	16
6. Conclusie + aanbeveling	17
Ontheffing	17
Literatuur	19
Bijlage 1 Wetgeving	20
Verbodsbepalingen	20
Bescherming van soorten	20
Zorgplicht	21
Natuurnetwerk Nederland	21
Natura 2000-gebieden	22
Bosopstanden	22

Samenvatting

Aannemingbedrijf Roy Verstegen is voornemens een aantal gebouwen te slopen en één schuur om te bouwen tot 2 wooneenheden aan de Hoolstraat 12 te Nuland. De Wet natuurbescherming (Wnb) verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen geen aanwezige beschermde plant- of diersoorten en groei- of verblijfplaatsen aantasten. Aalders Groenadvies, in samenwerking met NatuurInclusief, heeft dan ook opdracht gekregen voor het uitvoeren van een natuurtoets. Op 8 juli 2017 heeft het veldbezoek plaatsgevonden.

Er worden op basis van de gegevens geen effecten verwacht op beschermde natuurgebieden.

Het plangebied biedt voor een aantal beschermde soorten een mogelijkheid tot verblijfplaatsen. Kerkuil, steenuil en steenmarter worden uitgesloten op basis van de bevindingen van de bewoner. Echter, verblijfplaatsen van huismus, gierzwaluw en vleermuizen zijn niet uit te sluiten. Aanvullend onderzoek naar aanwezigheid van deze soorten is dan ook noodzakelijk.

Aanbevolen wordt er een ecologisch werkprotocol wordt opgesteld en dat er bij de inrichting van het plangebied rekening gehouden zal worden met nieuw leefgebied en verblijfplaatsen voor wezel, hermelijn en bunzing. Wanneer dit gedaan wordt is er geen aanvullend onderzoek noodzakelijk naar aanwezigheid van wezel, hermelijn en bunzing. Ook rugstreeppad, Alpenwatersalamander en poelkikker moeten in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen. Deze soorten kunnen overwinteren in het plangebied, waardoor ook hiermee rekening moet worden gehouden.

Wanneer na onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig zijn en er overtredingen van verbodsbepalingen genoemd in de Wet natuurbescherming voorzien worden, is het aanvragen van een ontheffing bij Provincie Noord-Brabant noodzakelijk. Mogelijk dat er naar aanleiding van de ontheffing compenserende of mitigerende maatregelen worden geëist.

1 Inleiding

De eigenaar (aannemingbedrijf Roy Verstegen) van het plangebied is voornemens een aantal gebouwen te slopen en één schuur om te bouwen tot 2 wooneenheden.

NatuurInclusief heeft van Aalders Groenadvies opdracht gekregen voor het uitvoeren van een natuurtoets.

De Wet natuurbescherming (Wnb) verplicht vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen geen aanwezige beschermde plant- of diersoorten en groei- of verblijfplaatsen aantasten. In dit rapport wordt aan de hand van een natuurtoets in kaart gebracht welke beschermde soorten er mogelijk in het plangebied aanwezig kunnen zijn. Met een natuurtoets wordt een inschatting gemaakt van de mogelijke aanwezigheid van planten of diersoorten die beschermd zijn volgens de Wet natuurbescherming in het onderzoeksgebied en die mogelijk verstoord kunnen worden door de geplande ingrepen. Daarnaast zal beoordeeld worden of de geplande ingrepen invloed hebben op beschermde natuurgebieden of de Natuurnetwerk Nederland (voorheen: Ecologische Hoofdstructuur).

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een bureaustudie en een veldbezoek. Hierdoor is een duidelijk beeld verkregen van de onderzoekslocatie en de ecologische waarden van de onderzoekslocatie. Een natuurtoets is geen volwaardig onderzoek, het is slechts een toets van de ecologische waarden van de betreffende locatie. Naar aanleiding van de resultaten van het veldbezoek dient vastgesteld te worden of nader onderzoek naar specifieke soorten noodzakelijk is.

Voorliggende rapportage betreft een overzicht met de resultaten en een aanbeveling voor vervolgstappen.

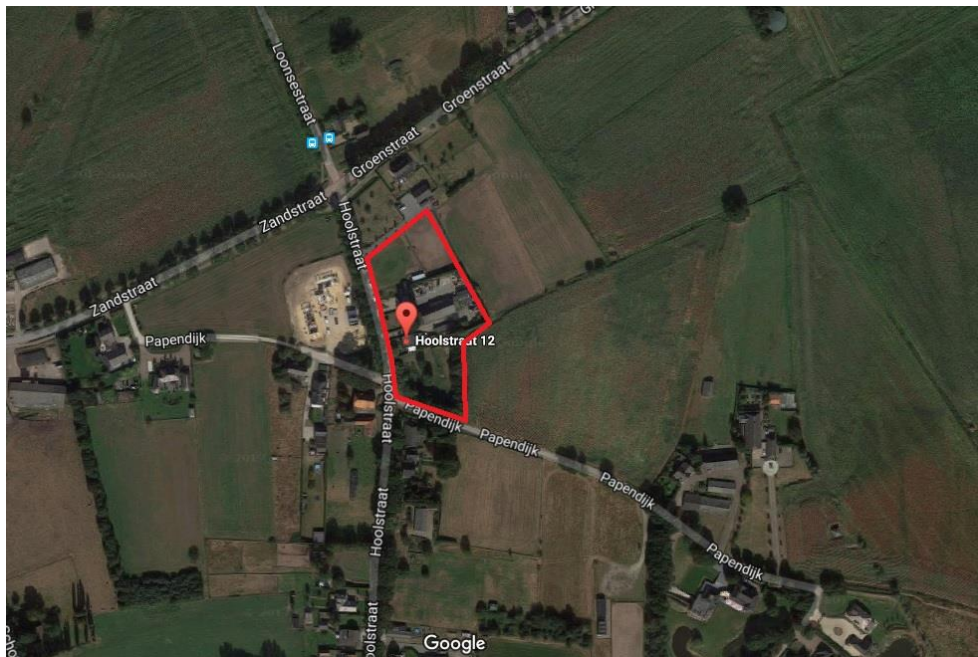
1.1 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt omschreven hoe de onderzoekslocatie eruitziet, hoe deze momenteel gebruikt wordt en wat de eigenaar van plan is in het onderzoeksgebied. Hoofdstuk 3 bespreekt de onderzoeksmethodiek. Hoofdstuk 4 geeft de ligging ten opzichte van beschermde gebieden aan en in hoofdstuk 5 wordt ingegaan op de ecologische waarden van het plangebied. In hoofdstuk 6 wordt afgesloten met de conclusie en eventuele vervolgstappen die moeten worden genomen.

2 Onderzoekslocatie

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie

Het plangebied is gelegen aan de Hoolstraat 12 in Nuland, gemeente 's Hertogenbosch. Het plangebied bestaat uit een woning (jaren zestig) met meerdere bijgebouwen (o.a. schuur uit 16^e eeuw). Verder bestaat het plangebied uit een paardenweide, een tuin met vijver, gazon en randbegroeiing bestaande uit bomen en struweel. Rond de gebouwen staat op diverse locaties bouw materiaal opgeslagen. In figuur 1 is de begrenzing van het plangebied weergegeven. Figuur 2 t/m 5 geven een kleine impressie weer van het plangebied.

Figuur 1 Begrenzing plangebied

Figuur 2 t/m 5 Sfeerimpressie plangebied

2.2 Geplande ingreep

Het aannemingsbedrijf van deze locatie is recent verplaatst naar het nabijgelegen bedrijventerrein. Uit onderzoek is gebleken dat de oude schuur die op deze locatie staat van hoge cultuurhistorische waarde is. Ter behoud van deze cultuurhistorische waarden heeft de gemeente s`-Hertogenbosch op verzoek van de initiatiefnemer een principebesluit genomen tot het vestigen van 2 wooneenheden in deze schuur. Om stedenbouwkundig en landschappelijk deze historische schuur optimaal tot zijn recht te laten komen op deze locatie, wordt tevens de bestaande woning gesloopt en elders op het perceel ter compensatie een nieuwe woning gebouwd. Overtollige bebouwing wordt gesloopt. Het gehele terrein wordt verdeeld in 3 nieuwe kavels die door een nieuw aan te leggen toegangsweg worden ontsloten. De aanwezige poel blijft behouden.

3 Onderzoeksmethode

Het onderzoek is uitgevoerd door middel van een bureaustudie en een eenmalig veldbezoek.

3.1 Bureaustudie

Bij de bureaustudie is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en regionale verspreidingsgegevens. Aan de hand van verspreidingsatlassen wordt er nagegaan of er beschermde flora en fauna voorkomen in of nabij het plangebied. Echter is het vaak niet mogelijk de exacte locatie of datering van deze gegevens te achterhalen. De verspreidingsgegevens zijn veelal weergegeven in kilometerhokken (1x1 km) of in atlasblokken (5x5 km), de waarnemingen hebben dan ook meer betrekking op de regio en niet zo zeer op het plangebied. De gegevens uit de verspreidingsatlassen geven vaak dan ook alleen een indicatie of de soort in de omgeving voorkomt.

Naast de landelijke, provinciale en regionale verspreidingsatlassen is tevens gebruik gemaakt van een eerder uitgevoerd natuuronderzoek uit de omgeving van het plangebied.

3.2 Veldonderzoek

Naast de bureaustudie heeft er een veldbezoek plaatsgevonden. Het veldbezoek is uitgevoerd op 8 juli 2017 door dhr. J. Beijk & mevr. R. Kuiters, beiden Adviseur Ecologie bij NatuurInclusief. De weersomstandigheden waren hierbij ca. 20° C, droog en windkracht 2.

Gedurende het veldbezoek is het plangebied beoordeeld op de ecologische potentie. Hierbij is gekeken naar de aanwezigheid van geschikte habitat en de daarbij verwachte soorten en/of soortgroepen. Het onderzoek betreft geen volwaardig soorten specifiek onderzoek, naar aanleiding van de resultaten van het veldbezoek dient vastgesteld te worden of nader onderzoek naar specifieke soorten noodzakelijk is.

4 Ligging t.o.v beschermde gebieden

4.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen ook wel Ecologische hoofdstructuur (EHS) genoemd, is onderdeel van een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die met elkaar verbonden zijn. Het gaat hierbij om zowel kleine en grote natuurgebieden en agrarische gebieden. Al deze gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland worden met elkaar verbonden via ecologische verbindingzones. De ecologische verbindingzones zorgen ervoor dat er verbindingen aanwezig zijn tussen de verschillende natuurgebieden zodat dieren zich makkelijker van het ene naar het andere leefgebied kunnen verplaatsen. Uiteindelijk moet het Natuurnetwerk Nederland samen met de natuurgebieden in andere Europese landen een aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken of (natuur)waarden van deze natuurgebieden en verbindingen dienen vermeden of gecompenseerd te worden.

Wanneer er ontwikkelingen plaatsvinden in NNN-gebieden is conform de Nota Ruimte en daarvoor Structuurschema Groene Ruimte het 'nee, tenzij' - regime van toepassing. In principe zijn ruimtelijke ontwikkelingen met significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken of (natuur)waarden van het gebied niet toegestaan. Het kan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en/of er sprake is van groot openbaar belang. Voor ingrepen waarvoor geen reële alternatieven mogelijk zijn of die van groot openbaar belang zijn geldt de vereiste schade zoveel mogelijk wordt beperkt door mitigerende maatregelen. Tevens dient er gecompenseerd te worden. Om vast te stellen of de ontwikkelingen door kunnen gaan, dient er getoetst te worden volgens het 'nee, tenzij' - regime. De toetsing hiervoor staat beschreven in 'de Spelregels EHS', opgesteld in 2007 door de ministeries van LNV en VROM en Provincies.

4.2 Ligging plangebied t.o.v. Natuurnetwerk

Het plangebied is niet gelegen binnen het Natuurnetwerk. Effecten zijn dan ook uit te sluiten.

4.3 Natura 2000- gebied

Natura 2000-gebieden in Nederland zijn onderdeel van een Europees netwerk aan natuurgebieden waar belangrijke flora en fauna duurzaam beschermd worden. Al deze gebieden zijn belangrijk om de Europese biodiversiteit te waarborgen. De in Nederland aangewezen natura 2000-gebieden worden beschermd onder de Wet Natuurbescherming, voorheen de Natuurbeschermingswet 1998. In Nederland zijn er ruim 160 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden. Voor ieder Natura 2000-gebied zijn er een instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor specifieke fauna en flora-soorten. De instandhoudingsdoelstellingen zijn allen beschreven in beheerplannen. Deze beheerplannen worden opgesteld voor ieder Natura 2000-gebied en geven duidelijkheid of geplande maatregelen en activiteiten al dan niet kunnen plaatsvinden. Wanneer er maatregelen of activiteiten uitgevoerd dienen te worden welke schadelijk en/of negatieve effecten op de beschermde natuur kunnen hebben dient een vergunning bij de provincie of soms bij het ministerie van Economische Zaken aangevraagd te worden.

Binnen 10 kilometer van het plangebied liggen geen Natura 2000-gebieden. Gezien de grote afstand en de aard van de voorgenomen werkzaamheden hebben de geplande activiteiten binnen het plangebied geen wezenlijke invloed op de Natura 2000-gebieden in de omgeving. Een aanvullende toetsing is niet noodzakelijk.

5 Resultaten

5.1 Planten

Bureauonderzoek

Uit het bureauonderzoek zijn geen waarnemingen gevonden van beschermde planten uit de omgeving van het plangebied.

Veldonderzoek

Het plangebied is in drie typen te onderscheiden, namelijk bebouwd erf, paardenweide en tuin. Het bebouwde erf bestaat vrijwel uitsluitend uit verharding. Aan de randen staat haagbeplanting. Het bebouwde erf is ongeschikt voor beschermde planten. De paardenweide wordt beweid en is kort gegeten. Deze locatie is onaantrekkelijk voor beschermde planten. De tuin bestaat uit een vijver, gazon en randbeplanting. Geen van deze drie elementen zijn geschikt voor beschermde planten.

Conclusie

In het plangebied worden geen beschermde plantensoorten verwacht. Aanvullend onderzoek of aanvullende maatregelen zijn niet noodzakelijk.

5.2 Vleermuizen

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Hierdoor zijn alle vleermuizen beschermd tegen het verstoren, verwonden en doden van individuen, beschadigen en vernielen van hun vaste rust- en verblijfplaatsen en het daarbij behorende essentiële foerageergebieden en vliegroutes.

Bureaustudie

Vrijwel alle 17 in Nederland voorkomende soorten vleermuizen kunnen worden aangetroffen in Noord-Brabant. Een aantal daarvan zijn zeldzaam of stellen zeer specifieke eisen aan hun verblijfplaatsen. Op basis van de landelijke verspreiding en het type locatie kunnen de volgende soorten verwacht worden in en rond het plangebied: franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis.

Veldbezoek

Verblijfplaatsen woning

Het woonhuis heeft geen openingen in de buitenmuur of daklijst. Op het dak zijn echter wel enkele ruimtes aanwezig tussen de dakpannen (vlakke muldenpan). De openingen bieden de vleermuizen de mogelijkheid verblijfplaatsen te creëren onder de pannen. Soorten die hiervan (jaarrond of een deel van het jaar) gebruik kunnen maken zijn o.a. laatvlieger, gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaatsen schuur en overige bijgebouwen

De schuur en overige bijgebouwen hebben geen pannendak, maar bestaan uit verschillende soorten golfplaten. De grote schuur heeft onder andere houten betimmering waar vleermuizen tussen kunnen kruipen. Tevens heeft de schuur veel balken met mogelijkheden om tussen te kruipen. Verder zijn er verschillende mogelijkheden in de bijgebouwen die kunnen dienen als verblijfplaatsen. Soorten die verwacht kunnen worden in dergelijke bijgebouwen zijn o.a. laatvlieger, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis.

Verblijfplaatsen bomen

Rond de tuin staat begroeiing dat bestaat uit bomen en struweel. Diverse bomen (incl. de linden) kunnen holten, spleten of andere ruimtes bevatten die gebruikt kunnen worden door boombewonende vleermuizen. Eén van de bomen in de tuin bevat in ieder geval holten, namelijk de treurwilg in de uiterste hoek van het perceel. Soorten die (jaarrond of een deel van het jaar) gebruik kunnen maken van ruimtes in bomen zijn o.a. gewone grootoorvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, franjestaart, meervleermuis en watervleermuis. Voor de historische schuur staan twee kapitale linden. Deze linden blijven behouden. Eventuele verblijfplaatsen kunnen door de voorgenomen werkzaamheden tijdelijk minder geschikt worden, bijvoorbeeld door bouwverlichting of obstakels. Daarom zijn deze ook opgenomen in de natuurtoets.

Vleermuisverblijfplaatsen

Vleermuizen zijn niet in staat om zelf een verblijfplaats te creëren en zijn dan ook volledig afhankelijk van bestaande ruimtes in onder andere bomen en/of gebouwen. In bomen verblijven ze vaak in holtes of achter loszittend schors en in gebouwen in de spouw, onder de dakpannen, achter gevelbetimmering of op zolders. Waar ze verblijven is afhankelijk van de soort. Er is een onderscheid te maken tussen boombewonende (rosse vleermuis en watervleermuis) en gebouwbewonende vleermuizen (gewone dwergvleermuis en laatvlieger), echter zijn er ook soorten die van beide gebruik maken (gewone grootoorvleermuis en ruige dwergvleermuis).

Gedurende het jaar maken ze gebruik van verschillende verblijfplaatsen met verschillende functies:

- *Kraamverblijfplaats*
- *Zomerverblijfplaats*
- *Paarverblijfplaats*
- *Winterverblijfplaats*

Niet alleen hebben de verschillende verblijfplaatsen verschillende functies, ze hebben ook verschillende eisen. In kraamverblijfplaatsen brengen vrouwtjes, vaak in grote kolonies, hun jongen groot. Belangrijk is dat het klimaat hier constant is en de temperatuur niet te laag daalt wanneer de vrouwtjes 's nachts op jacht gaan naar voedsel. Ook in de winterverblijfplaatsen, waar de vleermuizen in lethargie gaan, is het belangrijk dat het klimaat constant blijft en de temperatuur niet te ver onder het vriespunt daalt. Daarnaast kijken ze ook naar de ligging van de verblijfplaatsen, de afstand tot hun foerageergebied en bijvoorbeeld voor mannetjes in het paarseizoen of het langs een vliegroute van vrouwtjes ligt.

Foerageergebied/ vliegroutes

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige structuren in het landschap om zich tussen te verplaatsen en te foerageren, zoals houtsingels en watergangen. Ook bebouwing kan gebruikt worden als vliegroute. Het plangebied is een veelbelovende locatie als foerageergebied. Verschillende elementen maken het erg aantrekkelijk, zoals paardenweide, hagen, randbegroeiing en vijver. Deze elementen trekken veel insecten die dienen als voedsel voor vleermuizen. Belangrijke vliegroutes worden niet verwacht door voldoende andere aanwezige structuren die als vliegroute kunnen dienen.

Conclusie

Het plangebied bevat zowel gebouwen als bomen die kunnen dienen als verblijfplaats van verschillende vleermuissoorten. Naast verblijfplaatsen kan het plangebied dienen als belangrijk foerageergebied. Om verblijfplaatsen of essentieel foerageergebied aan te tonen of uit te sluiten is aanvullend vleermuisonderzoek noodzakelijk. Belangrijke vliegroutes worden niet verwacht.

Indien vleermuisverblijfplaatsen of essentieel foerageergebied worden aangetroffen, kan het aanvragen van een ontheffing Wet natuurbescherming noodzakelijk zijn.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

Bureaustudie

Verschillende soorten beschermde grondgebonden zoogdieren komen in de omgeving van het plangebied voor. De meeste daarvan vallen onder de provinciale vrijstelling, zoals aardmuis, bosmuis en egel. Echter, voor een

aantal grondgebonden zoogdieren geldt geen vrijstelling. Dit zijn eekhoorn, steenmarter en per 1 oktober 2017 ook bunzing, wezel en hermelijn.

Veldbezoek

Eekhoorn

Nesten van eekhoorn zijn niet aangetroffen in het plangebied. Door de relatief lage hoeveelheid begroeiing in de omgeving is het te verwachten dat eekhoorn niet voorkomt in het plangebied. Wanneer eekhoorn in de directe omgeving voorkomt, zal het plangebied hooguit een onderdeel zijn van zijn foerageergebied.

Steenmarter

Steenmarter is een soort die naar alle waarschijnlijkheid voorkomt in het plangebied. De bewoner heeft aangegeven dat er sterke aanwijzingen zijn dat de steenmarter gepredeerd heeft op de kippen. Steenmarters komen voor in een uiteenlopend terrein, zoals bossen, agrarische gebieden en ook stedelijk gebied. Deze soort heeft zeer grote territoria en gebruikt vele tijdelijke verblijfplaatsen om overdag te rusten. Dergelijke verblijfplaatsen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit houtschuurtjes, takkenhopen, motorkappen, zolders of omgevallen vuilnisbakken. Dergelijke dagrustverblijfplaatsen zijn zeker te verwachten in het plangebied. Echter, dergelijke verblijfplaatsen dienen, door hun vaak tijdelijke karakter, niet gezien te worden als beschermde verblijfplaats. Kraamlocaties zijn voorbeelden van verblijfplaatsen die wel beschermd zijn. De verschillende bouwwerken in het plangebied bieden verschillende mogelijkheden voor kraamlocaties. Deze verblijfplaatsen lijken op dit moment echter niet aanwezig. Kraamlocaties en andere vaste verblijfplaatsen zijn moeilijk te missen door bewoners, door de aanwezigheid van stank, ontlasting en prooi-resten. De bewoners heeft aangegeven dat dit niet is waargenomen. Op basis van deze bevindingen is het niet aannemelijk dat vaste verblijfplaatsen van steenmarter in het plangebied aanwezig zijn.

Kleine marterachtigen

Wezel, hermelijn en bunzing zijn drie soorten die binnen het plangebied op verschillende plekken verblijfplaatsen kunnen hebben. Dit is onder andere mogelijk in de begroeiing, maar ook vooral in de opgeslagen bouwmaterialen en de bebouwingen op het terrein. Kleine marterachtigen leven meestal erg verscholen en worden zelden gezien. Onderzoek uitvoeren naar deze soorten is erg tijdrovend en levert meestal geen of weinig resultaat.

Omdat het nieuwe beschermde soorten betreft, is het onduidelijk hoe het bevoegd gezag (provincie) om zal gaan met deze soorten. NatuurInclusief heeft contact opgenomen met de Stichting Kleine Marters om na te gaan welke werkwijze hierbij het beste gehanteerd kan worden. Zij adviseren te werken met een ecologisch werkprotocol zodat doden en verwonden voorkomen kan worden en ook zodat de verblijfplaatsen in de meest kwetsbare perioden worden ontzien. Daarnaast is aangegeven dat er in het nieuwe inrichtingsplan (landschapsplan) rekening gehouden dient te worden met een gunstige inrichting voor deze soorten. Aanvullend onderzoek naar de kleine marterachtigen wordt voor dit project niet noodzakelijk geacht.

Conclusie

Aanvullend onderzoek naar grondgebonden zoogdieren is niet noodzakelijk, mits er m.b.t. wezel, hermelijn en bunzing conform een ecologisch werkprotocol gewerkt gaat worden en er bij de herinrichting rekening gehouden gaat worden met het creëren van geschikte leefgebied en verblijfplaatsen voor deze kleine marterachtigen.

5.4 Vogels (excl. vogels met jaarrond beschermde nesten)

Het is in Nederland verboden nesten, holten of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen en te verstoren wanneer deze in gebruik genomen worden. Alle broedende vogels en hun nesten zijn in Nederland dan ook strikt beschermd door de Wet natuurbescherming. Bij het uitvoeren van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met aanwezige broedende vogels. Wanneer broedende vogels aanwezig zijn dienen de

werkzaamheden uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen van deze vogelsoorten. Wanneer broedende vogels direct grenzend aan het plangebied aanwezig zijn zal door een deskundige op het gebied van vogels moeten worden bepaald of de werkzaamheden in het broedseizoen kunnen worden uitgevoerd.

Bureaustudie

Een groot aantal broedvogels komt voor in de regio. Waaronder algemene soorten zoals koolmees, pimpelmees en ekster.

Veldbezoek

Gedurende het veldbezoek zijn diverse vogelsoorten waargenomen die broedend voor kunnen komen in het plangebied. Voorbeelden van aangetroffen zijn merel, ekster en houtduif. De bewoner van het terrein heeft aangegeven dat er achter in de tuin groene specht broedt in een treurwilg.

Conclusie

Verschillende algemeen voorkomende broedvogels worden verwacht in het plangebied. Op de soorten met een jaarrond beschermde na (zie volgende paragraaf) zijn de nesten van broedende vogels buiten de broedperiode niet beschermd. Gedurende de broedperiode geldt een algeheel verbod op het beschadigen en vernielen van nesten en het verstoren van broedende vogels. Er is geen wettelijk vastgestelde periode als broedseizoen. Voor de wet is er sprake van broedperiode als er sprake is van een broedgeval. Direct voorafgaand aan de werkzaamheden dient onderzocht te worden of er broedgevallen aanwezig zijn. Vooraf maatregelen nemen om te voorkomen dat broedvogels gaan nestelen is toegestaan, mits er geen sprake is van aanwezigheid van vogels met jaarrond beschermde nesten.

5.5 Vogels met jaarrond beschermde nesten

Een aantal vogelsoorten genieten extra bescherming doordat hun nesten jaarrond beschermd zijn. Dit betekent dat deze nestlocaties ook buiten de broedperiode niet mogen worden beschadigd, vernield, weggenomen of op andere wijze minder geschikt of ongeschikt worden gemaakt.

Bureaustudie

Van de in Nederland voorkomende vogels met jaarrond beschermde nesten komen de volgende soorten in de regio van het plangebied voor: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief.

Veldbezoek

Boomvalk, buizerd, havik, sperwer en wespandief

Deze boombewonende roofvogels worden niet verwacht. De bomen in het plangebied staan relatief te dicht bij de bebouwing. Voor deze soorten is sprake van te veel onrust om deze locatie als broedlocatie te gebruiken.

Slechtvalk

Slechtvalk is een soort die in Nederland vooral broed op hoge gebouwen. Door gebrek aan dergelijke objecten binnen het plangebied kan deze soort als broedvogel worden uitgesloten.

Huisumus

Deze hoofdzakelijk gebouwbewonende soort is gedurende het veldbezoek waargenomen nabij het woonhuis. Enkele mussen zaten op de dakgoot, waarbij er minstens één exemplaar onder dakpannen leek te gaan. Het is zeer aannemelijk dat huismus op de locatie broedt.

Gierzwaluw

Gierzwaluw is een gebouwbewonende soort die broed onder daken en in boeiboorden. Gierzwaluwen maken veel gebruik van gelijksoortige ruimtes in het dak en boeiboorden als huismussen. De aanwezigheid van

huismussen in het dak geeft daarom het sterke vermoeden dat gierzwaluw ook mogelijk kan broeden onder het dak van de woning.

Roek

Roek is een kolonievogel die onder andere opvalt door de grote ronde nesten. Deze nesten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Deze soort kan daardoor als broedvogel worden uitgesloten.

Ooievaar

Ooievaars hebben een zeer opvallend voorkomen en een zeer opvallend nest. Dit onmiskenbare bouwwerk is niet aangetroffen in het plangebied. Ooievaar kan uitgesloten worden als broedvogel.

Ransuil

Ransuil maakt meestal uitsluitend gebruik van oude nesten van zwarte kraai of ekster. Dergelijke nesten zijn niet aangetroffen gedurende het veldbezoek. Wanneer zwarte kraaien en eksters in de nabije toekomst in het plangebied gaan broeden, bestaat de kans dat ransuil deze later als broedlocatie in gebruik gaan nemen. Dit is echter op dit moment nog niet aan de orde.

Kerkuil en steenuil

De bijgebouwen zijn uitermate geschikt voor kerkuil en steenuil om in te broeden. Vooral de oude schuur is erg aantrekkelijk. Op de balken in de schuur waren meerdere balken voorzien van vogelpoep. Dergelijke poepstrepen vormen normaalgesproken een indicatie van mogelijke aanwezigheid van uilen. Echter, in dit geval heeft de bewoner aangegeven dat deze poepstrepen afkomstig zijn van duiven. Daarnaast heeft de bewoner aangegeven deze schuur veelvuldig te gebruiken en nog nooit uilen of sporen daarvan aangetroffen te hebben. De schuur was gedurende het bezoek niet volledig te inspecteren door de grote hoeveelheid opgeslagen materialen. Ondanks dat de schuur zeer geschikt is voor steenuil en kerkuil en er onvoldoende geïnspecteerd kon worden, wordt de aanwezigheid van deze soorten toch niet aannemelijk geacht. Broedende steenuilen en kerkuilen in de schuur zouden zeker opgevallen zijn door de bewoner, doordat deze naast geluid ook veel ontlasting en braakballen produceren. De bewoner geeft aan dat er nooit iets dergelijks is aangetroffen. Op basis van de bevindingen van de bewoner wordt aangenomen dat het niet aannemelijk is dat de schuur als broedlocatie van steenuil of kerkuil dient.

Conclusie

Voor kerkuil en steenuil is het plangebied geschikt als broedlocatie. Echter, deze worden op basis van de argumenten van de bewoner niet verwacht. Huismus is waargenomen en er is het sterke vermoeden dat deze broeden onder de dakpannen van het woonhuis. Gierzwaluw is niet uit te sluiten als broedvogel in het plangebied. Om te beoordelen of er inderdaad sprake is van jaarrond beschermde nesten van huismus en gierzwaluw dient aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden.

Aan de hand van de resultaten uit het aanvullende onderzoek kan bepaald worden of overtredingen van de verbodsbepalingen genoemd in de Wet natuurbescherming aan de orde zijn.

5.6 Amfibieën

Bureaustudie

In het uurhok (5 x 5 km) waar het plangebied in ligt, worden verschillende soorten amfibieën aangetroffen. Een aantal daarvan zijn beschermd en vallen niet onder de provinciale vrijstelling, namelijk knoflookpad, heikikker, rugstreeppad, poelkikker, kamsalamander en alpenwatersalamander.

Veldbezoek

In het plangebied bevindt zich een vijver. Een vijver die begroeid is met o.a. waterlelies. Volgens de bewoner zwemmen er in de vijver karpers. Vijvers zijn elementen die door amfibieën gebruikt kunnen worden voor de voortplanting. De aanwezige vijver blijft behouden. Echter, wanneer in deze vijver beschermde amfibieën voorkomen kan de omliggende omgeving gebruikt worden als overwinteringsbiotoop. Ze zoeken daarbij ook op erven naar geschikte locatie. Dergelijke geschikte locaties bestaan onder andere uit opgeslagen materiaal op het erf, kelder en binnen in schuren, stallen en loodsen.

Knoflookpad

Knoflookpadden stellen zeer specifieke eisen aan hun leefomgeving. Daarnaast is de verspreiding van deze soort erg goed in beeld. In de directe omgeving van het plangebied zijn geen waarnemingen bekend van knoflookpad. Deze soort kan daarom uitgesloten worden in het plangebied.

Heikikker

In tegenstelling tot de naam doet vermoeden, komt heikikker niet alleen op de hei voor, maar ook in het veenweidegebied en soms zelfs in maïsakkers. De vijver in het plangebied voldoet niet aan de eisen van heikikker. Rond de vijver is het te begroeid, waardoor er relatief veel beschaduwing is. Daarnaast worden heikikkers sporadisch in kunstmatige tuinvijvers aangetroffen. Er zijn ook geen geschikte voortplantingswateren in directe omgeving bekend, zodat het niet aannemelijk is dat heikikker het plangebied gebruikt voor voortplanting of overwintering.

Rugstreeppad

Rugstreeppad is een pionierssoort die grote afstanden aflegt opzoek naar geschikt voortplantingswater. De vijver in het plangebied voldoet niet aan de eisen van rugstreeppad. Rugstreeppad geeft voorkeur aan ondiepe zanderige tijdelijke wateren die snel opwarmen door de zon. Het erf is wel geschikt voor overwintering van deze soort. Van deze soort is bekend dat deze overwinterend wordt aangetroffen in schuren en stallen.

Poelkikker

Poelkikker leeft graag in kleine wateren met een goed ontwikkelde oeverbegroeiing. De soort overwintert ondergronds en onder stronken en in puin. De vijver in het plangebied kan gebruikt worden door poelkikker als voortplantingswater. Wanneer deze vijver als voortplantingswater in gebruik is, is het reëel dat de soort overwintert in het plangebied.

Kamsalamander

Kamsalamander is een amfibie dat zich onder andere kan voortplanten in tuinvijvers. Ze geven de voorkeur aan goed beplante vijvers die wat dieper zijn. Daarnaast wordt deze soort weinig aangetroffen in vijvers met een visbestand.

De vijver in het plangebied is voor deze soort voldoende diep en beplant. Echter, de bewoner heeft aangegeven dat er karper aanwezig is in de vijver. Kamsalamander wordt om deze reden niet verwacht.

Alpenwatersalamander

Deze soort wordt ook regelmatig in tuinvijvers aangetroffen, maar is minder kritisch als de kamsalamander. De alpenwatersalamander komt ook voor in minder begroeide vijvers en wordt ook aangetroffen op locaties met vis. Deze soort kan niet uitgesloten worden.

Conclusie

Verschillende soorten amfibieën kunnen het plangebied gebruiken als verblijfplaats. De vijver kan gebruikt worden als voortplantingslocatie door poelkikker en alpenwatersalamander. De tuin en het erf kunnen gebruikt worden voor de overwintering door poelkikkers, alpenwatersalamander en rugstreeppad. Echter, de poel blijft behouden en aanwezig in zijn huidige vorm. Onderzoek naar voortplantingsbiotoop van poelkikker en alpenwatersalamander is niet noodzakelijk.

Onderzoek naar overwinteringslocaties is niet mogelijk. Met betrekking tot mogelijke overwinteringslocaties van rugstreeppad, Alpenwatersalamander en poelkikker raden wij aan te werken conform een ecologisch werkprotocol.

5.7 Reptielen

Bureaustudie

Gezien de verspreiding is alleen levendbarende hagedis als reptielensoort aanwezig in de regio.

Veldbezoek

Levendbarende hagedis leeft hoofdzakelijk in redelijk dicht begroeide gebieden, zoals heide, veen, schraal grasland, open plekken in bossen en rijk begroeide bosranden. Geen van allen is aanwezig in het plangebied. Door het ontbreken van dergelijk leefgebied kan het voorkomen in het plangebied worden uitgesloten.

Conclusie

Er worden geen reptielen verwacht binnen het plangebied. Negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. Aanvullend onderzoek naar reptielen is niet nodig.

5.8 Vissen

Bureaustudie

Grote modderkruiper is de enige beschermde soort die voorkomt in de regio.

Veldbezoek

De vijver in het plangebied is kunstmatig aangelegd. Er heeft nooit een verbinding bestaan met andere watergangen. Het is daarom niet aannemelijk dat grote modderkruiper aanwezig is in de vijver.

Conclusie

Door het ontbreken van geschikt leefgebied voor nationaal en Europees beschermde vissoorten worden er geen negatieve effecten verwacht.

Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is dan ook niet noodzakelijk.

5.9 Insecten en overige ongewervelden

Bureaustudie

Beschermde insecten en overige ongewervelden stellen specifieke eisen aan hun habitat. Door het ontbreken van deze specifieke eisen is het plangebied ongeschikt voor beschermde insecten en ongewervelde dieren.

Conclusie

Beschermde insecten en overige ongewervelden kunnen worden uitgesloten in het plangebied. Aanvullend onderzoek is niet noodzakelijk.

6. Conclusie + aanbeveling

Het plangebied biedt voor een aantal beschermde soorten een mogelijkheid tot verblijfplaatsen. Kerkuil, steenuil en steenmarter worden uitgesloten op basis van de bevindingen van de bewoner. De volgende soorten of soortgroepen kunnen niet uitgesloten worden en dienen nader onderzocht te worden om te bepalen of deze aanwezig zijn en of de voorgenomen activiteiten een overtreding te weeg brengen van de verbodsbepalingen genoemd in de Wet natuurbescherming.

- Huismus: Het bevoegd gezag stelt dat onderzoek naar huismus moet plaatsvinden in de periode 1 april t/m 15 mei. Gedurende deze periode dienen 2 bezoeken uitgevoerd te worden op een voor huismus gunstig moment.
- Gierzwaluw: Het bevoegd gezag stelt dat onderzoek naar gierzwaluw moet plaatsvinden in de periode 1 juni t/m 15 juli. Gedurende deze periode dienen 3 bezoeken uitgevoerd te worden op een voor gierzwaluw gunstig moment. Onderzoek naar gierzwaluwen kan grotendeels gecombineerd worden met vleermuisonderzoek.
- Vleermuizen: Het bevoegd gezag hanteert voor onderzoek naar vleermuizen de onderzoeksinspanning uit het vleermuisprotocol. Het vleermuisprotocol stelt dat er in de periode 15 mei t/m 15 juli 3 bezoeken (2x avond en 1x ochtend) worden uitgevoerd én 2 bezoeken (2x avond) in de periode 15 augustus t/m 1 oktober. Gezien de lange periode van onderzoek is het aan te bevelen om aanvullend onderzoek naar vleermuizen te starten per 15 augustus 2017.

Voor de rugstreeppad, Alpenwatersalamander, poelkikker, wezel, hermelijn en bunzing is geen onderzoek noodzakelijk, mits gewerkt zal worden conform een ecologisch werkprotocol en er bij de herinrichting rekening gehouden zal worden met nieuw leefgebied en verblijfplaatsen voor wezel, hermelijn en bunzing.

Een ecologisch werkprotocol kan het beste worden opgesteld na het voltooien van de eerder aangegeven aanvullende onderzoeken naar vogels, vleermuizen en amfibieën.

Actie	Periode	Opmerking
Onderzoek huismus	1 april - 15 mei 2018	2 bezoeken
Onderzoek gierzwaluw	1 juni - 15 juli 2018	3 bezoeken
Onderzoek vleermuizen	- 15 augustus - 1 oktober 2017	- 2 bezoeken
	- 15 mei - 15 juli 2018	- 3 bezoeken
Ontwikkelen ecologisch werkprotocol	Juli - augustus 2018	
Ontwerp herinrichting met aandacht voor wezel, hermelijn en bunzing	Vanaf heden mogelijk	

Ontheffing

Wanneer na onderzoek blijkt dat er verblijfplaatsen van beschermde soorten aanwezig zijn en er overtredingen van verbodsbepalingen genoemd in de Wet natuurbescherming voorzien worden, is het aanvragen van een ontheffing bij Provincie Noord-Brabant noodzakelijk. Een ontheffingsaanvraag moet voldoen aan de volgende onderdelen (zie ook bijlage 1):

- Voldoende onderzoek naar aanwezigheid van soorten;
- Geldig belang;
- Onderbouwing andere bevredigende oplossing;
- Plan voor mitigerende en/ of compenserende maatregelen;
- Ecologisch werkprotocol.

Wanneer deze onderdelen voldoende onderbouwd zijn is ontheffing mogelijk en is het voorgenomen initiatief uitvoerbaar. Het bevoegd gezag kan aanvullende maatregelen opleggen. Doordat ontheffing mogelijk is

(wanneer bovenstaande onderdelen goed zijn onderbouwd) is aangetoond dat in het kader van het vaststellen van het bestemmingsplan de haalbaarheid ervan is geborgd.

Literatuur

- Creemers R.C.M. & van Delft J.J.C.W., 2009. *De amfibieën en reptielen van Nederland*, - *Nederlandse fauna* 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- Dietz C., O. von Helversen & D. Nill, 2011. *Vleermuizen 'Alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. Vertaling en bewerking P.H.C. Lina. De Fontein/Tirion Uitgevers B.V., Utrecht
- Ministerie van Economische Zaken, 2016. *Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, Lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt*. Versie 1.3.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gierzwaluw, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Heikikker, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Huismus, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kamsalamander, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Kerkuil, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Levendbarende hagedis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Poelkikke, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rosse vleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Rugstreppad, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Steenuil, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis, versie 2.0. Rijksdienst voor Ondernemend Nederland.

Natura 2000 en NNN: - <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase>

Soortinformatie: - <http://zoogdiervereniging.nl/>
 - <http://raron.nl/>
 - <http://vlindernet.nl>
 - <http://libellennet.nl/>
Waarnemingen: - www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wetgeving

Vanaf 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. De Wet natuurbescherming vervangt drie wetten, namelijk de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. De bevoegdheid ligt bij de provincies. Zij zijn verantwoordelijk voor de toetsing van werkzaamheden en activiteiten bij bijvoorbeeld Natura 2000-gebieden (de gebiedsbeschermingsbepalingen) en dier- en plantensoorten (de soortenbeschermingsbepalingen). Alleen bij ruimtelijke ingrepen waarmee grote nationale belangen zijn gemoeid blijft het Rijk bevoegd gezag.

De Wet natuurbescherming is onder te verdelen in 3 onderdelen: de bescherming van soorten, de bescherming van Natura 2000-gebieden en de bescherming van bosopstanden.

Verbodsbepalingen

Er zijn verschillende verbodsbepalingen van toepassing op dit soortenmanagementplan. In de Wet natuurbescherming zijn deze onderverdeeld in Verbodsbepalingen voor soorten van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en overige soorten. De verbodsbepalingen zijn als volgt omschreven:

Bescherming van soorten

Er zijn 3 categorieën met betrekking tot de soortbescherming; Soorten beschermd volgens de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en overige soorten. De beschermde status van de overige soorten verschilt per provincie. Provincies hebben de bevoegdheid om bij provinciale verordening vrijstelling te verlenen voor nationaal beschermde soorten. Er is dan geen ontheffing nodig voor werkzaamheden.

Vogelrichtlijn

Hieronder vallen alle van nature in Nederland in het wild levende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- Artikel 3.1 lid 1: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen;
- Artikel 3.1 lid 2: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, beschadigen of nesten van vogels weg te nemen;
- Artikel 3.1 lid 4 en lid 5: het is verboden vogels opzettelijk te verstoren, tenzij de verstoring niet wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de betreffende vogelsoort.

Uitgezonderd zijn de soorten die door de AMvB zijn aangewezen. Hieronder vallen onder andere de Canadese gans en de Houtduif.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. Er is dan een ontheffing of vrijstelling nodig. Er zijn vrijstellingen opgesteld via de provinciale verordening of ministeriële regeling. Een ontheffing kan bij de provincie worden aangevraagd. Een ontheffing kan verkregen worden als er geen andere bevredigende oplossing is en er een geldig belang is, zoals:

- de volksgezondheid, openbare veiligheid,
- luchtverkeer,
- schade aan gewassen,
- bescherming van flora en fauna,
- onderzoek of onderwijs,
- herinvoering van soorten.

Daarnaast mogen de handelingen niet leiden tot een verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Habitatrichtlijn

Soorten die staan in het Verdrag van Bern en Bijlage I van het Verdrag van Bonn. De soorten staan in bijlage 1. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- Artikel 3.5 lid 2: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren;
- Artikel 3.5 lid 3: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- Artikel 3.5 lid 4: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen;
- Artikel 3.5 lid 5: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Er zijn vrijstellingen opgesteld via de provinciale verordening of ministeriële regeling. Een ontheffing kan bij de provincie worden aangevraagd. Ook hier is een geldig belang nodig en mag de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komen. De volgende belangen kunnen een grond zijn voor het verlenen van een ontheffing:

- bescherming van flora- en fauna,
- voorkoming “ernstige schade” aan gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendommen,
- in belang van de volksgezondheid, openbare veiligheid,
- Andere dwingende reden van groot openbaar belang met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van wezenlijk gunstige effecten voor het milieu.

Overige soorten

Dit zijn de soorten die genoemd worden in de bijlage van Wet natuurbescherming. Voor de lijst van de overige beschermde soorten zie bijlage 1. Onder dit beschermingsregime is het verboden om:

- Artikel 3.10 lid 1b: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen;

Voor deze soorten gelden dezelfde vrijstellingsgronden als bij de soorten van de Habitatrichtlijn en zijn er een groot aantal overige uitzonderingsgronden. Voor ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden en het algemeen belang geldt er een vrijstelling.

Zorgplicht

Voor alle soorten geldt de zorgplicht. De bescherming van soorten gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. Daar moet zorgvuldig mee omgaan worden. Daarom is de zorgplicht in artikel 1.11 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen ‘voldoende zorg’ in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving en voor Natura 2000-gebieden. Voorkomen, beperken en ongedaan maken zijn hierbij sleutelwoorden.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), voorheen ook wel Ecologische hoofdstructuur (EHS) genoemd, is onderdeel van een netwerk van deels bestaande en deels nieuwe natuurgebieden die met elkaar verbonden zijn. Het gaat hierbij om zowel kleine en grote natuurgebieden en agrarische gebieden. Al deze gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland worden met elkaar verbonden via ecologische verbindingszones. De ecologische verbindingszones zorgen ervoor dat er verbindingen aanwezig zijn tussen de verschillende natuurgebieden zodat dieren zich makkelijker van het ene naar het andere leefgebied kunnen verplaatsen. Uiteindelijk moet het Natuurnetwerk Nederland samen met de natuurgebieden in andere Europese landen een aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

Negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken of (natuur)waarden van deze natuurgebieden en verbindingen dienen vermeden of gecompenseerd te worden.

Wanneer er ontwikkelingen plaatsvinden in NNN-gebieden is conform de Nota Ruimte en daarvoor Structuurschema Groene Ruimte het ‘nee, tenzij’ - regime van toepassing. In principe zijn ruimtelijke ontwikkelingen met significante negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken of (natuur)waarden van het

gebied niet toegestaan. Het kan alleen doorgaan als er geen reële alternatieven mogelijk zijn en/of er sprake is van groot openbaar belang. Voor ingrepen waarvoor geen reële alternatieven mogelijk zijn of die van groot openbaar belang zijn geldt de vereiste schade zoveel mogelijk wordt beperkt door mitigerende maatregelen. Tevens dient er gecompenseerd te worden. Om vast te stellen of de ontwikkelingen door kunnen gaan, dient er getoetst te worden volgens het 'nee, tenzij' - regime. De toetsing hiervoor staat beschreven in 'de Spelregels EHS', opgesteld in 2007 door de ministeries van LNV en VROM en Provincies.

Natura 2000-gebieden

Natura 2000-gebieden in Nederland zijn onderdeel van een Europees netwerk aan natuurgebieden waar belangrijke flora en fauna duurzaam beschermd worden. Al deze gebieden zijn belangrijk om de Europese biodiversiteit te waarborgen. De in Nederland aangewezen natura 2000-gebieden worden beschermd onder de Wet Natuurbescherming, voorheen de Natuurbeschermingswet 1998. In Nederland zijn er ruim 160 natuurgebieden aangewezen als Natura 2000-gebieden. Voor ieder Natura 2000-gebied zijn er een instandhoudingsdoelstellingen opgesteld voor specifieke fauna en florasoorten. De instandhoudingsdoelstellingen zijn allen beschreven in beheerplannen. Deze beheerplannen worden opgesteld voor ieder Natura 2000-gebied en geven duidelijkheid of geplande maatregelen en activiteiten al dan niet kunnen plaatsvinden. Wanneer er maatregelen of activiteiten uitgevoerd dienen te worden welke schadelijk en/of negatieve effecten op de beschermde natuur kunnen hebben dient een vergunning bij de provincie of soms bij het ministerie van Economische Zaken aangevraagd te worden.

Bosopstanden

De bescherming van bosopstanden kent twee belangrijke aspecten: meldingsplicht en herplantplicht. Een kapmelding is verplicht bij de kap van bomen buiten de bebouwde kom (in het kader van de voormalige Boswet) indien kap plaatsvindt in een houtopstand van 10 are of meer, of een bomenrij van 20 bomen. Er geldt een 1 op 1 herplantplicht. Provincies bepalen welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd. Dit kan dus per provincie verschillen. Voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel is er geen herplantplicht.